

Cyberprzemoc – dlaczego interwencje szkoły są tak ważne?

W odniesieniu do młodych ludzi nie ma możliwości oddzielenia świata wirtualnego od realnego, gdyż wzajemnie się przenikają, przenosząc sytuacje z życia klasowego na grunt online i odwrotnie. Wiele przypadków cyberprzemocy wiąże się z obecną w szkole "tradycyjną" przemocą rówieśniczą. Możliwość komunikacji online dostarczyła nowego kanału, przez który uczniowie realizują również tego typu zachowania. To, że akty przemocy rozgrywają się poza murami szkoły, nie oznacza to, że dyrektor i nauczyciele mogą pozostawać na nią obojętni. Przeczytaj artykuł, aby dowiedzieć się, dlaczego działania profilaktyczne oraz interwencje szkoły w przypadku cyberprzemocy są niezbędne.

Dlaczego uczniowie obrażają, wyśmiewają kolegów czy publikują kompromitujące ich materiały w internecie?

Żyjąc wśród ludzi, uczymy się, gdzie znajduje się pewna granica, której nie należy przekraczać, aby móc zbudować z nimi relacje. Kiedy dziecko obserwuje reakcje bliskich, koleżanek i kolegów, a także kadry szkolnej, posiada punkt odniesienia, na podstawie którego może próbować określić, jakie zachowania są raniące dla innych i niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

Ta sprawa nieco inaczej wygląda w internecie, który jest przesycony negatywnymi komentarzami, hejtingiem, trollingiem i różnymi odmianami tych zjawisk.

Przebywając w takim środowisku bez nadzoru dorosłych, łatwo się pogubić i zapomnieć o tym, że online panują podobne zasady jak offline. Sprawca, który korzysta z internetu, zazwyczaj nie widzi reakcji osoby, której dokuczył. Często też nie obserwuje żadnej reakcji otoczenia na to, co się zdarza, lub, co gorsza, inni użytkownicy zaczynają się włączać w jego działania, uznając to za dobrą zabawę...

Ważnym czynnikiem w angażowaniu się w zachowania, które mają za cel skrzywdzenie drugiej osoby online, jest niska świadomość konsekwencji oraz poczucie bezkarności. Z tego powodu reakcja kadry szkolnej na incydenty cyberprzemocy może mieć ogromną wartość uświadamiającą i edukacyjną.

Przemoc i cyberprzemoc w szkole – różne formy, a jednak podobne konsekwencje

W pracy wychowawczej z klasą warto zwrócić uwagę na specyficzną formę cyberprzemocy, jaką jest **izolacja**. Może ona być efektem świadomych działań grupy uczniów. Jeśli uczeń jest izolowany przez kolegów, poprzez usunięcie go z grupy klasowej na portalu społecznościowym lub inną formę uniemożliwiającą mu kontaktu z kolegami, zazwyczaj doświadcza wielu przykrych emocji. Proces ten może rzutować na integrację klasy i wpływać na ogólną atmosferę w grupie.

Umiejętności społecznych uczymy się świadomie, m.in. przeżywając i rozwiązując sytuacje trudne.

W dobie tylu zmian technologicznych wiele mówi się na temat potrzeby kształtowania umiejętności społecznych i życiowych u dzieci i młodzieży. Rozwijanie takich umiejętności jak empatia, samoświadomość, samokontrola czy rozwiązywanie konfliktów jest niezwykle potrzebne dla prawidłowego rozwoju człowieka. Tego typu edukacji mogą służyć odpowiednie zajęcia. Jednak większość takich umiejętności zdobywamy podczas udziału w różnych sytuacjach dnia codziennego, np. czerpiąc przykład z działania osób, które w nich uczestniczą. Każda sytuacja trudna, w której zdarza się coś nieakceptowanego społecznie, może być dobrym momentem do tego, aby pomagać młodym osobom zrozumieć ją i osadzić w ramach określonych wartości etycznych. Z tego powodu reakcja szkoły na zdarzenia, które mają miejsce w środowisku wirtualnym, może wpływać na postawy i emocje uczniów, a nawet szerzej – na atmosferę w szkole.

Cyberprzemoc angażuje dużą część społeczności szkoły

Dlaczego tak się dzieje? Głównie z tego powodu, iż biorą w niej udział nie tylko **sprawcy i ofiary**, lecz także **świadkowie**. W sytuacji, kiedy online pojawia się konflikt między dwoma uczniami, w którym ktoś staje się ofiarą i jest atakowany przez drugiego, wiele trudnych emocji przeżywają też osoby, które to obserwują. Z tego powodu, jeśli w szkole zdarzy się cyberprzemoc, warto podjąć działania pomocowe i profilaktycznie nie tylko wobec bezpośrednio zaangażowanych w konflikt, lecz także wobec wszystkich, którzy mogli zostać świadkami tych zdarzeń. Przykład reakcji szkoły może zachęcać uczniów do podejmowania interwencji i reagowania w podobnych sytuacjach w przyszłości.

Dlaczego szkoła musi reagować? Znaczenie interwencji szkoły w przypadku cyberprzemocy

Wszystkie wymienione wyżej argumenty potwierdzają, że podjęcie interwencji przez szkołę w sytuacji cyberprzemocy jest niezwykle ważne dla uczniów, ich postaw oraz kształtowania się umiejętności społecznych. Mając na uwadze fakt, że jest to zjawisko powiązane z przemocą rówieśniczą, w takich sytuacjach **zalecane jest wdrożenie procedur interweniowania w oparciu o procedury reagowania na przemoc rówieśniczą**. Dla bezpieczeństwa uczniów warto zadbać o to, aby system zgłaszania takich przypadków był przejrzysty i powszechnie znany. W sytuacjach trudnych takie czynniki, jak niemożność zlokalizowania odpowiedniej osoby czy sposobu informowania nauczycieli powodują, że młody człowiek wycofuje się z dążeń do uzyskania pomocy. Warto też pytać samych uczniów o to, jak wyobrażają sobie przeciwdziałanie przypadkom cyberprzemocy w środowisku szkolnym oraz jakie mają pomysły na budowanie atmosfery społeczności szkolnej.